

EESTI SKOUT

Üksik number maksab 5 marka.

EESTI SKOUTIDE MALEVA HÄÄLEKANDJA.

Ilmub iga kuu 5., 15. ja 25. päeval.

Nr. 3.

Kolmapäeval, 25. mail 1921. a.

I AASTAKÄIK.

Skoudi põllumajanduslised erieksamid.

Halb on soldat, kes ei taha kindraliks saada, halb ka skout, kes ei tahaks päälük olla. Päälük kutsele ettevalmistamiseks aga tuleb suur hulk teadmisi ja võimisi omandada ning neid vastavatel erieksamil üles näidata. Eriteadmised ja oskused ei ole aga mitte ükski päälükutele tulusad, vaid kõikile skoutidele ning muudele kodanikkudele. Sellepärast on loomulik, et iga skoudi püüe olgu neid omandada.

Suur hulk skoudi erieksamitest käib põllumajanduslist laadi teadmise ja tehnika kohta. Skout peab olema: aednik, kalamees, lindude kasvataja, loomade sõber, meier, mesinik, põllumees jne. See on väga otstarbekohane, et Eestis, kui põlluharijate riigis, vähemalt maal üleskasvanud noorsugu põllutöölal enesele teadmisi ning tehnilist oskust kogub, mis noortele avab ümberringi kihava elu mõistmise ja maitsmise, neile võimaldab eneseaitamise ja ligimese toetamise, mis kujuneb kindlaks sidemeks Eesti talutare ja meie noore haritlastekihhi vahel, mis meid rahvusliselt ühendab ning tugevaks teeb. Neilsamadel otstarvetel ja ka tervislistes huvides on suvine maal viibimine ja põllumajanduses tegutsemine ka linnanoorusele enam kui tulus.

Neid asjaolusid silmas pidades oleks soovitatav, et põllumajandusliste erieksamite tegemine Eesti skoutide hulgas laialiselt edeneks. Kuid neile eksamitele ettevalmistamiseks on tarvis kavakindlat õpetus- ja harjutustööd, muidu ei saa neid üleüldse mitte teha, või tehakse ainult pääliskaudselt, silmakirjaks, millest ennem kahju kui kasu oleks. Olles skoutide sõber ja viibides seisukorras, mis mulle võimaldab nende avitamise, ei saa ma sellest mitte keelduda. Olen Eesti skoutide päälük, Eesti põllumeeste keskseltside ja põllutöömisteeriumiga läbi rääkinud ja võin nüüd üksikutele skoutidele ning malevatele skoudi põllumajandusliste erieksamitele ettevalmistamiseks järgmisi abivõimalusi soovitada:

1. Iga skout, kes suvel maal põllumajapidamises, kas aiatöö, mesilastepidamise, kalakasvatuse, piimatalituse, karjahoü, põllutöö jt. alal tegev on, andku end kohaliku maakonna põllutöö harjutus- toimkonna valve alla ja lasku end harjutajaks registreerida. Selleks tuleb kirjutada kohaliku maakonnavalitsuse põllutöö - osakonda põllumajanduse inspektorile (maakonna agronomile).

2. Malevate soovil panevad põllumeeste keskseltsid käesoleval suvel skoutide jaoks aiatöö ja mesilastepidamise ning piimatalituse erikursusi toime kuni kahe nädalase kestusega. Selle juures on laagrielu ja veesport võimaldatud.

3. Põllumajandusliste erieksamite pidamiseks saadavad keskseltsid soovi päälle instruktorid ja agronoome ekspertidena katsekomisjonidesse.

4. Kui skout mitu põllumajanduslist erieksamit ära on teinud, annab Riigi harjutusnõukogu temale harjutustunnistuse välja, mis maksev on põllutöökoolidesse ja ülikooli põllumajandusteaduskonda vastuvõtmisel.

Üksikasjalisemaid teateid annab ja sooviaval-dusi kursuste korraldamiseks võtab vastu allakirjutaja Tallinnas, Vene uul. 11.

Loodan, et skoudid ülemalkirjeldatud õppimise-võimalusi rohkesti tarvitavad.

Põllutöö harjutusnõukogu juhataja
J. Hünerson.

Keskorganide tegevusest.

„Noorte Püha“.

Nagu nüüd lõpulikult selgunud, võtavad skoudid 11., 12. ja 13. juunil s. a. Tartus ärapeatavast „Noorte Pühast“ skoutide paraadiga ning korraldava käsitööde näituse kaudu osa. — Skoutide

paraad on teise pidupäeva pühapä. 12. juuni päälle kindlaks määratud, kusjuures aga kella-aeg 10—12 saab olema. Paraadist võtavad skoudid üleriiklises ulatuses osa, iga maleva oma seesmise korraldusega, kusjuures üldsed ettevalmistustööd E. Sk. M. Päästaap korda saadab. — Skoutide käsitööde näitus, mis kogu pidu aja (kolm päeva) saab kestma, jääb Tartu Sk. M. Staabi hooleks.

„Noorte Püha“ asjus on Tartu Sk. M. Staap otsustanud kõiki Eestis asuvaid skoute, kes „N. Pühale“ sõidavad, koha pääl vastu võtta, neile korterid muretseda, — sellega „N. Püha“ Päätoimkonda teatud tööst vabastada ning sõprussidemeid luua Tartu ja teiste malevate skoutide vahel. —r.

Eesti Skoutide I-ne Üleriikline Kongress.

(Lõpp.)

III koosolek.

Kongressi kolmas koosolek algas esmap. 21. III. s. a. kl. 10 hommikul. Juhatas Elken. Päevakorras põhikirja üksikasjaline läbiarutamine ning lõpulikkude seisukohtade võtmine.

Eelmisel koosolekul valitud komisjon oli vahepeäl enda tööga lõpule jõudnud ning esines väljatöötatud kavade-ga kongressi täiskoosolekul. Enne kui kavasid harutama hakati, otsustati ainult põhinõuded kindlaks määrata, — mille järele tulevane keskkorraldus üksikasjalise põhikirja välja pidi töötama, — mitte aga põhikirja punkt-punktilist harutust ette võtta. Komisjoni aruandjana esines Silber. Ettepanekud mõningate muudatustega võeti järgmistena vastu:

1. Eesti Skoutide Maleva (üleriikl.) moodustavad autonoomsed kohalikud skoutide organisatsioonid;

2. Eesti Sk. Maleva keskorganiks on instants, mis valitakse autonoomsete Sk. organisatsioonide kõrgema võimu poolt, arvates üht täisõiguslikku esitajat organisatsiooni esimese saja liikme ning üht esitajat iga järgneva 500 liikme päält;

3. E. Sk. Maleva kõrgemaks võimuks on kongress, mille kokkukutsumise õigus on keskkorraldusel ning igal üksikul autonoomsel organisatsioonil;

4. E. Sk. Maleva keskorganide tegevust revideerib revisjonikomisjon;

5. E. Sk. Maleva kulud jaotatakse autonoomsete organisatsioonide vahel proportsionaalselt liikmete arvule.

Skoudi vormi ja märkide kohta võeti järgmine otsus vastu: Kõigil Eestis asuvatel skoutidel on ühine laia äärega skoudi kaabu, samuti ka skoudi märk, mis omapärane. Skoudi märgi kuju määrab keskkorraldus võistluse tagajärjel kindlaks, aluseks võttes skoudi liiliat. Kokku puutudes väljamaaga kannavad Eesti skoudid ühesugust Eesti skoudi vormi, mille kindlaks määrab üleriikl. keskkorraldus, — sama vorm on ühine kõigile skoutidele, kuid tema kandmine ei ole mitte sundslik, vaid iga sk. organisatsioon võib tarvitada vormi, mille ta enda parema äranägemise järele kindlaks määrab. Laagri mütsi kava kindlaksmääramine jäeti keskkorralduse hooleks.

Skoudi nimetuse kindlaksmääramisel tehti kolm ettepanekut: skout, boy-skout ja poiss-skout, kusjuures hääletus tagajärjed rõhuva enamusega esimese ettepaneku kasuks kujunesid.

Määrati kindlaks häälekandja nimi „Eesti Skout“, kuna ettepanek nimeks võtta „Ole valmis“ — vähemusse jäi.

Toimetus ja talitus:

Tartus, Lutsu tän. nr. 14. — Toimetaja kõnetunnid igal esmasp. ja neljap. kl. 1—2 p. l. Talitus on avatud iga päev kl. 1—2 p. l.

Kuulutuste hind:

viimasel küljel 1 veerul 2 mk. mm., lehe eesotsas 4 mk. ja teksti keskel 5 mk. teksti veeru laiuselt.

Rev. kom. valimine jäeti keskkorralduse hooleks, arvesse võttes, et ei teatud, kes revideeritavatesse asutustesse satuvad.

Koosolek lõppes kl. pool üks p.

IV koosolek.

Kongressi IV koosolek algas esmap. 21. III. s. a. kl. 4 p. l. Juhatasid Silber ja Elken vaheldumisi. Päevakorras tuleviku kavatsused*), referaadid ning läbirääkimised.

Referaadiga (Vene keeles) aine üle „Laager“ esines V. Grimm (Tartust). Referent andis lühikese ülevaate laagri tarvidusest, tema korraldusviisidest ning tegelikust elluviimisest. — Mõningate läbirääkimiste järele otsustati keskkorraldusele ülesandeks teha tänavu kevadel laagrit üleriiklises ulatuses, kui see võimalik, korraldada, millest kõikide rühmade esitajad saaksid osa võtta.

Läbirääkimiste all otsustati:

1) „Odamehe“ kirjastusel ilmunud „Eesti skoutide häälekandja“ — „Ole valmis“ mitte Eesti Sk. Maleva (üleriikl.) häälekandjaks tunnustada ning omavolilise skoutide teguviisi vastu selle lehe toimetamisel protesteerida;

2) Kongressi poolt tervitada: Rahvusvahelist skoutide bürood, Rootsi skoutide organisatsiooni, Riigikogu, Vabariigi Valitsust, sõjaministrit, haridusministrit ning Ameerika kristliku noortemeeste ühingu Tartu sekretäri Mr. Robinsoni.

Kongressi tervitasid veel haridusminister hra Bauer ning XI karskuskongressi nimel hra Rosental. (Karskuskongressi tervitati ka sk. kongressi poolt.) — Kingituseks sai kongress kahe tundmata isiku käest, kummaltki ühe Ing-lise naelsterlingi.

Kongressi tegeliku töö lühikese lõpukõnega lõpetas juhataja Elken kl. 7 õhtul.

Kongressiga ühel ajal

korraldati Tartus:

20. III. s. a. kl. 3 p. l. käidi A. Y. M. C. A. ruumides Mr. Orr'i kõnel ning sama päeva õhtul „Vanemuises“ etendusel.

21. III. s. a. enne IV koosolekut võeti kongress terves koosseisus ühiseks pildiks üles. Õhtul, pärast kongressi tegelikku tööd, korraldati kongressi liikmete vaheline tee-õhtu, millest auvõõrastena päälle kongressi vanemate liikmete Mr. Robinson abikaasaga ning Mr. W. Orr osa võtsid. Lauakõnedel ei näinud lõppu tulevat, lasti elada, austati lahkunuid jne. Hilja ööse, kui tehtud vendlus Eestis elavate skoutide (igast rahvusest) vahel, lahuti paremas meeolus.

22. III. s. a. tutvustati saadikutele Tartu vaatamisvääriisemaid kohti. Ekskursioonist võttis üle 100 inimese osa.

Teisip. 22. III. õhtul lahkus Tartust suurem osa kongressi saadikuid.

Sõjaministri teroitus.

Kongressi puhul saatis sõjaminister kindral Soots kongressile järgmise telegrammi:

„Tervitan esimest Eesti rahvuslist skoutide kongressi. Loodan, et kongress välja töötab need alused, millel Eesti noorsugu ennast kohustetäitmisele isamaa vastu ette võiks valmistada. Selleks ülesandeks soovin kongressile jõudu, püsivust ja edu.“

Haridusministri teroitus.

Haridusminister hra Bauer'ilt sai kongress järgmise telegrammi:

Et „tuleviku kavatsused“ E. Sk. Maleva Asem. Kogu nõupidamisel Tallinnas 2. IV. üksikasjaliselt läbi harutatud ning säälses protokollis konspekteritud, jätame nad siin esile kandmata.

Toimetus.

Skoutide kirjandusest.

„Skoudi käsiraamat“.

Kokku seadnud Arnold Toes ja Hans Johanson. „Odamehe“ kirjastus Tartus 1921, 79 lhk. + 2 tabelit. Hind 70 mk.

Peaaegu täielikult on puudunud Eestis skoutide kirjandus, mis küll vist üksnes sellega seletatav, et siia maani meil kogu liikumine teatud määrani kammitsas on pidanud seisma, ilma et ta endale kindlat kuju oleks võinud omandada. Puudust on pisut ehk vähendanud läinud sügisel „Spordi Lehe“ juures ilmuma hakanud „Eesti Boy-Skout“, Tartu Sk. Maleva häälekandja „Ole valmis“, „Odamehe“ — „Ole valmis“ ning lõpuks Eesti Sk. Maleva häälekandja „Eesti Skout“. Kuid seda on vähe.

Nüüd hiljuti on „Odamehe“ kirjastusel ilmunud raamat nimega „Skoudi käsiraamat“, nii et siit edasi skoutide näitelavale päale ajakirjanduse ka iseseisev puht-skoudiline raamat on tekkinud. Selt seisukohalt välja minnes peab raamatu ilmumise üle tõsiselt rõõmu tundma, sest ta on meie skoutide kirjavarale nii-ütelda aluse pannud, on toonud küsimusse mõninga pöörde. — Kuid asume raamatu üksikasjalisele vaatlemisele.

Raamat on mõeldud skoutide „käsiraamatuks“, selle sõna täielises mõttes, mida me edaspidi teda arvustades kõik aeg silmas peame pidama. On kergel sammul üle astunud skoutide põhimõtetest, ning püütud anda üksnes kõige tarvilisemaid teadmisi kõigile skoutidele, — nii ütlevad kokkuseadjad ise raamatu eessõnas.

Sisu on mahutatud kaheksasse peatükki, mis omakorda alaosakondadeks jagunevad. Lisaks on kaks tabelit: semafori tähestik ja erieksamite märgid.

Sissejuhatuses on poolteisel leheküljel antud lühike ülevaade skoutide tekkimisest Inglise-Buuri sõjast alates ning üldiselt puudutatud tema arenmiskäiku. Muidugi mõista, on sarnast asja nii piiratud ruumil raske kokku võtta, mispärast ta ka konarlikeks kipub jääma. — On tehtud lühike kokkuvõte skoutide korraldustest Eestis, alates üksiku salgaga ning lõpetades üleriiklise malevaga. Praegu läbiviidud korraldus ei ole meil aga mitte

sarnane, nagu ta käsiraamatus ette toodud: meil on maakondade organisatsioonid autonoomsed ning nende sisemine korraldus ainult neist endast äärmääratav, kuna raamatus öeldakse: maak. rühmadest sünnib maak. maleva, mil vanem, päalik ning viimasel kaks adjutanti. Tegelikult pole see aga kaugelki igal pool sarnane. Ka riigi maleva korralduste käsituses valitseb teatud mõtete vassing: Eesti skoutide üleriikl. malevat juhib Päästaap, kelle üks liikmetest on Maleva Vanem, ei ole aga olemas eraldi üksteisest lahutatud Vanemat ning Päästaapi, nagu seda raamatut lugedes võib arvata.

Päätükides „Skoudi eksam“, „Teise järgu eksam“ ning „Päalike kutsele ettevalmistamine“ on püütud enam-vähem asjalikult käsitleda mainitud küsimusi. Ent mõningate üksikasjadega ei tahaks siiski täielikult nõus olla.

Päätükis „Skoudi eksam“ skoudi tervitusest rääkides, öeldakse: saluut tehakse kõigile skoutidele ja skoutmasteritele, muidugi nooremad tervitavad enne. Kes keda enne peab tervitama, see küsimus pole kaugelki otsustatud, ning oleks liiga julge öelda, et noorem vanemat enne peab tervitama. Soovitav ju oleks, aga sunduslik senni küll mitte. — Skoudi vorm ja märgid ei ole Eestis ametlikult mitte sarnased, nagu nad arvustatavas raamatus käsitatud, vaid vähe teisiti (vaata „Eesti Skout“ nr. 1. — „Asem. kogu nõupidamine“). Seda vormi võib ainult üksik organisatsioon, autonoomne, tarvitusele võtta, kuna teda üldsustada natuke julge oleks. — Lippude suurus on tegelikult (näit. Tartus) ka teisiti läbi viidud: rühma lipud mitte üksnes 1,5 × 1 arss., vaid ka 3 × 2 arss.; samuti ka salga lipud. — Vilesignaali sissejuhatuses on öeldud: „Et salka kokku kutsu“ jne., mille juure täienduse peame lisama, et mõtet mitte puudulikuks jätta: „Et salka, rühma, malevat, päaliku jne.“ — vastasel korral võib arvamine tekkida, et neid signaale ainult salga piirides võib tarvitada. — Teeäärseid märke on avaldatud 19, kus kaks märki, nimelt „laager“ ning „minuga juhtus õnnetus“ kuidagi viisi juhtunud ühesugustena. — Sõlmi käesolevas peatükis on piltlikult näidatud 5.

Päätükis „Teise järgu eksam“ on muu seas antud skoudi käskude seletused. Neid võib iga skout ise kokku seada, sest üht mõistet võib igaüks oma moodi seletada. Käsiraamatus esitatud seletused pole aga just kõige paremad, tundub üleliigne seletuse enese otsimine; võib märgata, kuidas see raskesti on kätte saadud. — Võtame näit. teise käsu: „Ela isamaale ja inimsoole“, — seletus on: „Skout on ustav isamaale, vanematele ja ülematele. Ta peab nende poole hoidma ja nende käskusid täitma.“ On küllalt selgesti öeldud, et tast valesti aru võiks saada. — Sõpruse ning vendluse käsu seletuses on liiga otsekoheselt öeldud: kui skout teise skoudiga kokku saab, peab temalt küsima, kas see tema abi tarvitab, — seda ei ole minu arvates sugugi tarvis, sest sarnasel korral muutuks asi naeruvääriliseks, kuna ometi silmanähtav saab olema, millal teine abi tarvitab ehk mitte. Käies

aga antud seletuse järgi, peaks igalt skoudilt abitarvitamise üle järele küsima, olgugi et mõnikord ette teada on, et abi mitte ei tarvitata. — Seitsmenda käsu kohta on öeldud: skout täidab käske, kuigi need talle ei meeldi, kuid see on tema kohustus ning selles seisabki distsipliin. On paari sõnaga puudutatud põhimõtteid küsimust, ning ebaõnnestunult puudutatud, sest minu arvates ei seisa distsipliin ikkagi vist mitte selles, et vastu-meelseid käske täita, vaid teisel, ning tema juured asuvad palju sügavamal. — Skoudi puhtuse suhtes on öeldud: Ta vaatab kahetsedes noortmeest, kes rumalusi teeb ja räägib. Usun aga, et üksnes „vaatamisest“ küll ei saa, vaid et siin väärnähtuse kõrvaldamiseks ka midagi tegelikult ette peab võtma.

Esimese abi andmise kohta õnnetuse kordadel peab niipalju tähendama, et see käsiraamatus liig vähe ruumi on leidnud, võrreldes teiste osakondadega. Küsimust, nagu seda abiandmine on, oleks pidanud tublisti laiemalt käsitatama.

Ei tahaks nõus olla, et skout alles pärast II-se järgu eksami äratagemist valitav võib olla, nagu seda käsiraamatus öeldakse. Rahuldab valitav vastavale kohale tarvisminevaid nõudmisi küllalt rahuldavalt, võib ta sinna alati valitud saada, vaatamata sellele päale, kas ta III ehk II järgu skout on.

Päätükis „Päalike kutsele ettevalmistamine“ on kirjeldatud skoutide aumärgid, mis aga Eestis praegu pisut muudetud kujul maksma on pandud (V. „E. Skout“ nr. 1. — „Asem. Kogu nõup.“). — Skoutmasterite asjus tahaksin tähelepanu juhtida selle järjekindluse päale, mis puudutatud küsimuse suhtes käsiraamatus valitseb: lhk. 40. (ülalt 5. rida) on öeldud, et skoutmasteriks võib olla skout mitte noorem kui 17 a., ning lhk. 61. (viimane rida — all) on nõudmiseks skoutmasteri vanaduses ülesseatud vähemalt 20. a. Vist on siin tegemist kahe autori tööga, kuid kokkuseadjad oleksid pidanud sarnased üksteisest lahku minevad nõudmised siiski ühtlustama.

Eriksamitest üldiselt kõneldes peab tähendama, et siin liig pääliskaudselt on küsimust käsitatud. Ülesseatud nõudmisi silmates, kerkib sageli küsimus huultele, — palju, milliste jne. Näit. aednik „peab tundma viljapuude (milliste puude) seltse“, — kalamees „peab oskama kalu püüda kõik-sugu riistadega“ (see laialine mõiste, peaks enam üksikasjalisemalt ära määratama), — keemik „peab tundma keemilisi formelid ja lauseid“ (mil määral?) jne. Linnade kasvatajas on päris mõisteline viga ära trükitud, sest on öeldud: „peab tundma tähtsamad kodulindude ja jäneste tõud“. Minu arvates ei kuulu jänest küll mitte kodulindude seltsi, nii et ka eriala sarnaselt oleks vale nimetada, teda võiks ehk „väikeloomakasvatajakas“ kutsuda.

Kõige õnnetum koht terves käsiraamatus on peatükis „Kõlblus, tervis“ alaosak. „Ligimise aitamine“. Siin on üksikasjaliselt üles loetud juhtumised, millal hädad võivad teha. Ning neid juhtumisi on käsiraamatu järele ainult 8, vii-

„Palju edu soovib meie noortele kehale ja hingelise värskendamise töös — haridusminister Bauer.“

Vastutelegrammid

saadeti Riigikogule, riigivanemale, sõjaministrile ja haridusministrile järgmise sisuga:

„Eesti Skoutide Kongress tervitab N, soovides jõudu vastutusrikka töö teostamisel, hüüdes, et. — skoudid abiks on alati valmis.“

Kongressi Juhatus.“

Pilk skoutide liikumise ajaloosse.

II.

Baden-Powelli elust Indiast, kus ta, nagu varemalt öeldud, 8 aastat teenis, on meil praegu kahjuks võrdlemisi vähe teateid: tema päevaraamat, mis selle aja kohta käib, on tema ema omandus ja senni veel avaldamata, Baden-Powell aga ise, kui tõsine skout, on tagasihoidlik ja ei armasta enesest palju kõnelda. Kuid ka katkendilised teated Baden-Powelli Indias viibimise kohta näitavad, et ta ruttu ennast koduseks mõistis teha eurooplasele hoopis võõrastest ja rasketes oludes.

Piinliku täpsusega täites oma teenistusekohuseid, leiab ta küllalt aega, et uut elu ja iseäranis omapärast India loodust tundma õppida. „Välja looduse!“ on tema hüüdsõna, loodusse, mis nii huvitav just oma hädakohtade poolest, nagu jungles'id¹⁾ (dshunglid) seda on. Ta ei saanud lihtsalt aru, kuidas võisid teised eurooplased istuda kodus oma salongides ja verandadel, — kui ümbritsev loodus nii avatelev.

Hääks abinõuks karakteri treenerimiseks pidas B. P. jahilkaimist. Siin olid selleks iseäranis hädad tingimused, nagu tiigri- ja metsseajaht. Piigiga metsseajaht oli üks armsamatest ette-

võtetest B. P-il, mille üle ta isegi ühe broschüüri kirjutas. Selle spordi alal, mida väga raskeks ja, nagu teada, mitte vähem hädakohtlikuks peetakse, saavutas B. P. silmapaistvaid tagajärgi, võites kord suure auhinna 54 jahimehe hulgast.

Metsseajaht, nagu B. P. oma broschüüris kirjeldab, nõuab jahimehelt esimeses jões piiluri oskust — leida looma tema jälgede järele. Selles on kirjeldamata mõnu, tundmata neile, kes seda ise läbi pole elanud. Et sarnane looma jälgimine suurt leidlikkust, teravat tähelepanemist ja alalist mõttepingutust nõuab, siis on see üks hää abinõu enese võimiste väljaarendamiseks. Nagu näeme, on siin juba skoutide tegevuspõhimõtted esitatud, ilma et B. P. skoutismi peale seekord mõelnud oleks. Samuti ei saa ka sellest veel järeldada, et B. P. juba Indias skoutismi mõtte peale tuli, kui ta kord hulga poissa kokku oli kogunud, neid marsisima õpetanud ja siis, ise eesotsas, poistega läbi linna tänavate marssis.

Igatahes valmistab Indias viibimine B. P-it ette skoutismi mõtte leidmiseks. Muu seas oli siin suure tähtsusega ka see asjaolu, et temal kui ohvitseril tuli õpetada noori soldatid, kelle teenistus võõra ja poolharimata rahva seas suuri nõudmisi esitas, kui arvesse võtta, et see käputäis eurooplasi sajamiljonilist kogu valitsema pidi. See käputäis eurooplasi pidi järjekult alati valvel olema, iga liikumist teravalt silmas pidama, ühe sõnaga, tal pidid hädad piiluri teadmised olema, mille välja-

arendamise peale B. P. ka tõesti suurt rõhku oma soldatite juures pani.

Edaspidine teenistuse käik viib B. P. aastal 1884 Lõuna-Aafrikasse: tema, kui vilunud asumaade väe ohvitser, komandeeriti sel aastal rahustama Lõuna-Aafrikas päriselanikkude seas lahtipuhkenud mässu; hiljem võttis ta ühest ekspeditsioonist Suulumaale osa, mille juhatajaks oli kindral Smith.

Kui viimane Malta saare kuberneriks määrati, sai B. P. tema adjutandina ja sõjaasjade sekretäärina ka Maltale saadetud. Siin rikastas B. P. jällegi oma mitmekülgseid kogemusi uute olude tundmaõppimises, muu seas pakkus Malta teenistus temale võimalust lähemalt tutvuneda selle saare romantilise minevikuga ja Johanniitide rüütlorduga, kelle põhimõtteid ta pärast skoutismi üle viis.

Päale kolmeaastast viibimist Maltal võtab B. P. osa mitmest ekspeditsioonist ja vähemast sõjakäigust Lõuna-Aafrikas, seega tutvunedes selle ilma-ja iseavaldustega ja valmides ülesandele, mis temale, kui Maefeking'i linnakese kaitsjale, Buuri sõjas ilmakuulsuse tõi.

Maefeking on väikene linnakene Lõuna-Aafrikas, mida B. P. 1700 mehega kaitses 270 päeva jooksul 12.000 buuri vastu. Selle linnakese kaitsmisel tekkiski organisatsioon, mida nimetada võiks skoutide organisatsiooni algkujuks. Asi kujunes iseenesest. Et pea kümne-kordselt tugevamale vaenlasele vastu panna, tuli kõiki Maefekingi meeskodanikka võimalikult otstarbekohaselt ära kasutada.

1) Jungles on ingliskeelne India soovõsastiku ja metsa nimetus, mis asuvad mägede jalul, peaaesjalikult Himalaja mäe jalal, ja kus elutsevad tiigrid, elefantid, pühvli-härjad, ninasärvikud ja kihvtised maod jne.

mase järele puudub isegi harilik „jne“... Sellega on selgesti öeldud, et hääd võib skout teha ainult 8 juhusel, kui ta aga mõne teise teoga kokku puutub, mis ülesloetute hulgas puudub, siis ei ole see mitte häätegu. Need read teevad (kui raamatu järele käia) seisukorra tõesti raskeks. — Üldse ei saa iialgi häätetegusid üksikasjaliselt üles lugeda, ehk olgu siis juba kirjutades sellest raamatuid, mille kõrva käsiraamatuf piinlik oleks seada, ent sealtki saaks nii palju veel puuduma. Küsimust oleks võinud vahest aina üldjoontes puudutada, ning sellest oleks jätkunud küll, sest tegelikult elust ei saa kunagi tähele panemata mööda minna.

Viisakusestki on kõneldud, kuid pääliskaudselt. Seda on peaaegu võimatu nii kitsas ruumis kokku võtta, mispärast küsimus käsitatud kujul palju soovida jätab.

Päätükk „Isamaa armastus“ tundub tõesti üleliigsena, kuna poolteisel leheküljel midagi pole ära öeldud, kõik see on iseenesest mõistetav, tuntud, teada. — Pääle muu tahaksin küsida: palju peab skoudil õieti hüüdsõnu olema? — sest käesolevas päätükis on neid isegi juba kaks esile toodud („Esmalt isamaa ja pärast mina ise“ — „Välja kodumaa loodusesse“), kuna pääle nende veel teisedki on olemas. Hüüdsõnade valikus peaks veidi tagasihoidlikum olema, vastasel korral kaotavad nad oma mõtte.

Päätükis „Näpunäited ja nõuanded“ on skoutmaster Treumundt ainetel õieti asjalikke juhatusi praktiliseks eluks esile kannud. Mõningad erandid ei muuda asja üldiselt.

Aukohtust rääkides oleks pidanud karistusvõimalusi rohkem üles lugema, sest nende leidmine tekitab sageli raskusi, iseäranis siis, kui väiksema organisatsiooniga tegemist on. Käsiraamatus on aga karistusena üksnes noomitus ning väljaheitmise ette nähtud.

Olen juhtinud tähelepanu mõningate asjaolude pääle, mis raamatu tegelikul tarvitamisel ning edaspidisel väljaandmisel ehk abiks võiksid olla. Kuigi käsiraamat õieti palju soovida jätab, kuigi ta esimese väljaandena nii mitmeti puudulik, — peab ometi tema ilmumist tervitama, sest sinna, kus midagi polnud, on nüüd ometi midagi ehitatud ning tee rajatud töö jätkamiseks.

Joh. E.

Kõne skoutismist Riigikogus.

Riigikogu liige agr. J. Hünerson pidas Riigikogu koosolekul 12. mail järgmise kõne:

„Herrad rahvasaadikud: Täna on meile herra siseminister väga hästi selgitanud ja näidanud, kuidas õieti noorproletaarlaste liikumine tekkinud ja mis selle pääsiht on. Meie oleme näha saanud, et noorproletaarlaste selja taga seisavad need, kes tahavad elus vilumata noori inimesi ära kasutada kui kohast materjali, kui savi, millest igaüks võib seda vormida.

Sellepärast tuli ära tarvitada ka noorte jõud. Ja noored poisid näitasid siin ennast üllataval viisil suure abijõuna, olles sideteenistuses, luuramistel jne., täites ühe sõnaga paljude täiskasvanute ülesandeid, kes sel teel vabanesid ja võisid raskemate ülesannete juures kasulikud olla. Suurt vahvust näitasid siin poisid üles ja nii paljudki neist said pääle sõja lõppu sellekohased aumärgid. — B. P. oli neile kõigiti eeskujuks ja vaimustajaks vanemaks sõbraks ja nõuandjaks.

Nii tuli B. P. skoutismi mõtte pääle, kuid ekslik oleks arvata, et skoutism endale sõjalisi ülesandeid seaks, nagu see Maefekingi skoutide, s. t. piilurite pioneeride juures oli.

Skoutism on kasvatusviis ja temal ei ole ühtegi otsekohest sõjalist või militaristlikku eesmärki.

Eespool-toodud read valgustavad katkendiliselt ainult skoutismi mõtte tekkimise ajalugu, jättes skoutismi sisuliselt puudutamata.

Püüame seda teha järgmistest numbrites.

Mõndasugust.

Kuidas võib koera kõrgust ning raskust tema jälgede järele teada saada?

Selleks võetakse esimese käpa jälje pikkus (tollides) ja kasvatatakse kaheksaga. Saadud arv on koera kõrgus õlani tollides. — Võta jälje pikkus (toll), kasvata viiekordse lajusega, siis saad kaunis täpipsüüsel koera raskuse naelades.

V. G.

mida tahab. Mul ei ole siin enam tarvis sellest pikemalt kõnelda.

Selle nähtuse harutamise puhul on aga mõnelt poolt süüdistatud ja kahtlustatud ühte teist liikumist meie õppiva noorsoo keskel, muu seas ka skoutide liikumist. Ma arvan, et oleks suur ülekohus, kui meie seda liikumist laseksime ainult kahtlustada ja selle pääle selgeid valgusekiiri ei heidaks, sest siin on meil tegemist kõrge humaanse, üldinimlise liikumisega. Oleks väga kahju, kui ka meie noorsugu osa ei võtaks niisuguste kõrgete aadete poole püüdmisest, mis skoutide liikumist vaimustavad ja juhivad.

Veel täna ühendati skoutismi militarismiga, heideti ette, et skoudid olla ära kistud koolist oma õpetöö juurest, mis olevat otsekohene õpetöö takistamine, öeldi koguni, et skoudid olevat kodanlise isamaalsuse kaitseks määratud jne.

Skoutidel on olemas oma seadused, mis kõige selgemini selle liikumise iseloomu esile toovad, kuna nende seaduste põhjal skoutide organisatsioonid tegutsevad. Nende põhjal näitan teile skoutismi võltsimata nägu.

Skoutide liikumises näevad asjatundmata inimesed militarismi ilmet. Sest nähakse ainult seda, mis välispidi silma paistab. Skoutide vormiriidel on sõjamehe mundryga suur sarnasus, skoudid liiguvad tänavatel kindlas korras, aga mitte ristirästi läbiseigi, pidustuste puhul ilmuvad isegi paraadidele ja näitavad oma mehiste välimust. Jah, täna räägiti siin, et skoutidel isegi pussnuge olla võõl nähtud. Ja see on siis teie militarism. Iseäranis andeksandmata on, et niisugused arvamisest just rahvasaadikute-kooliõpetajate poolt tulevad, kellelt põhjust oodata oleks, et nad uuemaid voolusid koolinoorsoo juures peaksid tundma. Teistelt võiks niisuguseid võõriti arvamisid ennem oodata, aga kooliõpetajatele on see lihtsalt andeksandmata; just teie peaksite need olema, kelle kohus on seda liikumist edendada, aga mitte maha teha.

Skoutide määrustest loen ette, mis mõttes reaõppust skoutide organisatsioonides tarvitatakse, millest teie militarismi välja seletate. „Sõna militarism tarvitatakse just sellepärast, et skoudid teevad reaõppust. Reaõppus on aga tähtis seks, et ta kasvatab poistes tähelepanelikkust ja sõnakuulelikkust. Kõige parem abinõu korraarmastuse suurendamiseks on just reaõppus. Teiseks on ka palju kenam näha, kui skoudid kuhugi minnes marsivad korralikult selle asemel, et jalutada segamini.“ —

— Vaadake, see on skoutide välise sõjamehelikkuse õige põhjus.

Süüdistatakse, et skoute olla koolitöö juurest ära kistud, aga mina pean ütleva, et skoudiks võivad ainult need õpilased olla, kes õpetöös hästi edasi jõuavad. Selles asjas maksab skoutide nn. „raudne seadus“. See on seadus, mis kohustab iga skouti koolis ja kodus ennast korralikult ülalpidama ja õppima ning enda vanemaid oma edasijõudmisega rõõmustama. Vastasel korral heidetakse skout rühmast. — Nõnda siis, ainult hääd edasijõudjate hulgas tulevad skoudid.

Edasi loen teile skoudi käsud ette: „1. Ära oota teistelt midagi, vaid anna teistele, mis võid. 2. Ela isamaale ja inimsoole. 3. Ole vaeste ja nõtrade kaitsja ning õiguse poolehoidja. 4. Kinnita oma keha ja vaimu ning terita mõistust. 5. Sinu tahtmine olgu kul pinguletõmmatud vibu. 6. Hävita kurja ilmast, aga kõige enam hävita see enesest. 7. Sinu esimene mõte olgu teiste üle ja teine enda üle. 8. Kasva üles, nagu tugev tamm, aga ära rooma maas, kui vilets paju. 9. Ole homme parem, kui täna ja eile olid. 10. Pea meeles skoutide seadusi, ning ära unusta hüüdsõna „Ole valmis!“

Ma arvan, et need laused teile kõige paremini näitavad, kui palju idealismi selles noorsoo liikumises peitub. Sääli püütakse end kehaliselt ja vaimuliselt välja arendada. Esimest saavutatakse spordiharjutuste abil, teist hoolsa õppimise teel. Skoute õpetatakse tööd tegema põllumeestena, aednikkudena, mesinikkudena, meieritena jne. Jahimeestena õpivad nad isegi püssi laskma. Kes nii noorelt tööd tegema ja vaeva nägema õpivad, neile ei tohiks mitte etteheiteid teha.

Skout annab töötuse, mis nõnda käib: „Kinnitades ausõnaga annan pühaliku töötuse teha, mis minu võimuses on, et: 1. oma kohust täita isamaa ees, 2. alati hääd teha ja 3. skoudi seadustele truiks jääda ning nende järele talitada.“

Kõigist skoutide põhimõtetest, mille vastu nii sagedasti üles astutakse, ei leia mina midagi muud, mis teile komistuskiviks ja vastu võtmatu võiks olla,

kui see, et neid räägitakse truust kohuse täitmisest isamaa vastu. Need, kes isamaad ei tunnista, need isikud ei või muidugi ka seda sallida, et seda isamaad kaitstakse ja meie noorsoost sellele kaitsjaid kasvatatakse. Ainult sarnased inimesed võitlevad skoutismi vastu Eestis, kes peavad võitlust Eesti isamaa vastu.“

Skoutide liikumine siseriigis.

Tartust.

8. mai.

Korraldatud ettevõtte häaks kordaminekuks Tartus aitasid skoudid tublisti kaasa. — Korraldati rongikäik ühes reas läbi kesklinna, terve maleva osavõtul, ning tuldi kella 12-ks raekoja ette, kus jooksuga esinesid hundipojad, tehti püramiide ning korraldati skoudiring — hulga uudishimuliste päältvaatajate pilkude all. Päeva jooksul korraldati võidujooks läbi linna tähtsamate punktide, kus kontrollleerimiseks skoutide salgad olid välja pandud; ehitati skoutide sild üle Rütli tänava (gümnaasiumist postkontorini); sõideti jõel laevaga enda rühma lippude ning orkestriga; korraldati tõkkekäik üle Inglise silla (Dooome mäel) jne... Pääle muu oli hulk skoute karbikorjandusega ametis.

„Postimees“ kirjutab sel puhul: „Suure osa päeva huvitavatest ettekannetest täitsid meie väsimata skoudid...“ —n.

„Maleva Teataja“ nr. 1—2

on ilmunud. Sisaldab pääle muu Maleva põhikirja, Päälikute Kogu koosolekute kodukorra, määruse vormi ja märkide kohta, eksamite kavasad (III, II ja I järk) jne... —n.

Tartu skoutide „päälid“.

Maleva pääliku päevakäsu nr. 38-ga (26. IV. 21.) on Tartus maksma hakanud määrus, mille järele kõiki rühma päälid, staabi liikmeid ning staabi komandanti „päälikuks“ hakatakse kutsuma. Salkade päälid kutsutakse ikka salga päälikuks, nii et eksitusi selt seisukohalt välja minnes tulla ei või. Võib loota, et see samm tegelikult läbi lööb ning asja teatud määrani lihtsustab. J. V.

Eesti Skoutide Maleva Vanem kapit. Tõnson

viibis invaliidide päeval 8-dal mail Tartus, pidas lühikese vendluskõne raekoja ees skoutide ringis ning võttis laevaga sõidust Emajõel osa. —n.

Võrust.

Rühmade arv piiratud.

Maleva staabi otsusel on rühmade juuretekkimine seisma pandud ning edaspidi on nõuks võetud juureastujaid kui ka praegu olevaid skoute tublisti läbi sõeluda ning sellest tegelikke järelusi teha.

R'on.

Partisaanid.

Hulgake noori nimetab end selle nimega. Sihiks oli neil esmalt võitlus skoutismi vastu, nüüd aga noortes sõjakuse kasvatamine. Et nende tegelik ülalpidamine kaugelt mitte hää ei ole, peaks selle kõrvaldamiseks samme astutama (kui nad vahepeäl ise juba mitte ei ole likvideerunud).

Ems.

1-sest rühmast.

Maleva Staapi valiti rühmast neli liiget, nende seas ka rühma päälid Tederson, kes maleva päälikuks sai. Uueks rühma päälikuks on A. Anso, vanemaks skoudiks J. Järv.

A. K-g.

Teated.

11. aprillil s. a. otsustati üksteisest lahutada skoutide ja guideide malevad. —

13. aprillil valiti maleva staapi: J. Tederson (maleva päälid), J. Anso (pääliku abi), R. Taal (adjutant), A. Tealane (sekret.) ja V. Jaason (varahoidja).

Ems.

2. mail algasid päälikute kursused, millest osa võtavad päälid, rühmade vanemad skoudid ning skoudid mitte alla 14 aasta, viimased rühma pääliku soovitusel.

R'on.

Haapsalust.

Rühmade asutamine.

Skoutrühmade asutamiseks Haapsalus mõjus tublisti kaasa Tallinna skoutide külaskäik meile 17. aprillil s. a. Neilt saadi teada, kuidas asja korraldada. Kohe asuti tööle ning praegu on Haapsalus 4 rühma skoute (neist üks rover-sk. ja üks rühm hundipoegi). Liikmete arv tõuseb 130-ni, päälle selle 65 girl-guidei. — Tööd takistab vastavate juhtide puudus, kuid juba on kahe esim. rühma liikmed ilma erandita kõik skoudi eksami ära teinud. On muretsetud staabi ruumid ning saada olevat kirjandust.

E. Kanarpik.

Valgast.

Lühike tagasivaade.

Valga Skoutide Maleva asutati 29. juulil 1920. a., kus liikmete arv alguses ainult natuke üle 10-ne tõusis. Päälle valimistekoosolekut asuti kohe töö juure. Igal hommikul käidi metsas, kus harjutusi korraldati. Kaks korda oldi isegi laagris, öö-päev korraga. Sedamoodi töötati poolteist kuud.

Sügisel koolitöö algamisega jäi skoutide töö soiku, ühelt poolt mõjus asjaolu seks kaasa, et polnud tegevuseks kindlaid juhtnõure, ning teiseks, et vastutuleikkus seltskonna poolt täielikult puudus.

Südataalvel ei teatudki enam, et skoudid olemas olid. Kuid paar nädalat enne I Üleriiklist Skoutide Kongressi (märtsi algul s. a.), kui kutse Valka jõudis, ka kongressist osa võtma tulla, tärkas uus jõud endistes skoutides. Nüüd võis loota, et saame ühise Maleva, et saame kindlaid juhtnõure. Koguti endised sõbrad kokku, peeti koosolek, ning skoutide arv oli juba märksa suurem — tõusis sajani.

Päälle Kongressi algas kindel töö. Organiseeriti kolm rühma, ning pärast Asemikkude Kogu nõupidamist Tallinnas oli Valgas juba viis reaning üks jalgratta-rühm ja üks ratsasalk.

Vastutulek igalt poolt on hää, nii et töö jõud-
sasti edeneb. — Valga skoutide esimene avalik esinemine oli 24. aprillil s. a. jüripäeva puhul paraadil, millest osa võtsid neli rühma, jalgrattarühm ja ratsasalk. Praegu korraldatakse skoudi eksamite vastuvõtmist. — 27. aprillil s. a. algasid ka Valga girl-guideid oma tegevust. On formeeritud juba kolm rühma, staap on ühine skoutidega.

E. U.

Teated.

Teadaanne „Noorte Püha“ asjus.

Tuletame siinkohal veel kord meelde, et skoutide käsitööd 1-seks juuniks kohtade pääl peavad keskasutustesse ära antud olema. Viimased saadavad kõik tööd viibimata Tartu Skoutide Maleva Staapi, Lutsu tän. nr. 14, kus ka käsitööde näitus saab olema.

Skoutide vastuvõtmise asjus Tartus teatame, et kõik skoudid end oma keskasutustes peavad registreerima, kes „N. Pühale“ soovivad sõita; keskasutused aga peavad sellest arvust Tartu Sk. M. Staabile mitte hiljem 5. juunit teatama, kui palju korterit soovivad saada. Kõik korterisoovijad peavad „N. Pühale“ sõites teki ning pääaluse koti kaasa võtma, kuna siit muud magamiseabinõud saab. Korter on hinnata.

Tartu Sk. M. Staap.

Kirjavahetus väljamaaga.

Eestlaste aadresside avaldamisest.

Skoudid ja girl-guideid, kes soovivad kirjavahetuse astuda väljamaade organisatsioonide liikmetega, võivad seks kaht teed tarvitada: kirjutada nende aadresside järele, mis väljamaalased avaldanud (mis „Eesti Skout'iski“ ilmunud), soovi avaldades kirjavahetuse astuda meiega, — ning meie ise võime endi aadresse avaldada väljamaades, kust soovime kirjavahetust. Viimases küsimuses oleks soovitatav järgmist rada käia.

Skout ehk girl-guide, kes soovib enda nime avaldada väljaspool kodumaad kirjavahetuse astumise mõttes, teatagu sellest Eesti Sk. Maleva Päästaabile (Tallinn, Jaani tän. nr. 6, 3). Juure tuleb lisada kindlasti, missuguse maa skoutide ehk girl-guideidega soovitakse kirjavahetuse astuda, missuguses keeles tahetakse kirjavahetust korraldada

ning mida päälle kirjavahetuse veel soovitakse ette võtta (kas margi, vaate-, ajaloo-, kunst-, piltpostkaartide vahetamist j. t.). — Oleks soovitatav, et kirjavahetuse astutaks eestkätt nende maade skoutidega, mis on Rahvusvahelise Skoutide Ühingu liikmed. Need maad on järgmised: Eesti, Soome, Ameerika, Argentiina, Austria, Belgia, Brasiilia, Chile, Hiina, Tsheho-Slovaakia, Daani, Ecuador, Prantsusmaa, Greeka, Hollandi, Ungari, Itaalia, Jaapan, Latvia, Luxemburg, Nõrra, Peru, Poola, Portugal, Panama, Rumeenia, Venemaa, Serbia, Siim, Hispaania, Schweitsimaa ja Rootsi.

—r.

Skoutide mängud.

5. Skoutide kokkujuhumine.

Kaks salka lähevad lahku umbes kahe versta kaugusesse ja hakkavad siis vastu tulema mingisuguse punkti juure, kõrge mäe ehk suure üksiku puu juure, mis ühe partei selja taga on. See salk, mis esimesena teise salga mehi nägi, on võitnud. Võitja salga päalik vilistab ja vehkleb salga lipuga, et kohtunik näeks, kes võitnud. — Salk ei tohi väga laiali minna ehk peab oskama oma päalikul ruttu märku anda, muidu ei saa viimane õigel ajal märku anda. — On lubatud sõjakavalused, puu otsa ronimine, vankritesse peitmine jne. Teisi riideid selga panna on keelatud. — Seda mängu võib ka ööse mängida.

6. Jänesejaht.

Mängu siht: Harjutus peitmises, luuramises, jälgede otsimises ja murdmaa-jooksus.

Maakoht: lahtine ülevaatic, aga mägine maa. Mängu maa piirid peavad kindlaks tehtud olema. Mängijaid 4 (jänest) ja 16 (jahimeest).

Neli skouti lähevad jänestena välja. Nad võivad kõik koos ehk üksikult minna, kuhu tahavad, nad võivad endid lühikeseks ajaks peita, peavad aga kogu mängu ajaks maapinnale jääma ja liikuma. Igal jänesel on punane villane pael õlal. Tund aega hiljem hakkavad jahimehed, umbes 6 skouti jäneseid taga ajama. Jäneseid jooksevad üksikult, jahimehed käivad paariviisi. Jahimehed peavad niikaua otsima, kuni jänest näevad, teda jälgima ning vangistama. Jahimehed on võitnud ainult siis, kui nad kõik jäneseid on kätte saanud. — Vangistamiseks on küllalt, kui käega puudutatakse.

7. Läbi aheliku.

Mängu siht: luuramine.

Koht: linn.

Osavõtjad: üks maakuulaja ja üks rühm vaenlasi.

Mängu käik: Saadetakse skout luurajaks linnas mingisugusesse kohta, postkontori jne. Ta annab seletusi postkontoris ning viskab kirja postkasti. Siis katsub ta tagasi tulla. — Vaheajal pannakse kõik teed vaenlase poolt kinni. Nende päalik peab osavalt vahid välja panema, et luurajale tee ära lõigata. Vahid ei tohi ligemale kui 200 meetr. postkontorile ligineda. Maakuulaja võib igasugused kavalused käsile võtta, näit. riiete muutmise j. t. Pääseb ta vahtidest läbi, on ta võitnud.

8. Numbrite sõda.

Osavõtjaid määrata arv. Pääletungijad peab kaks korda rohkem olema kui kaitsjaid.

Mängu käik: Igal skoudil on kolme tähega number kaabu külge kinnitatud, mis vähemalt 8 cm. kõrged. Üks grupp mängijatest saadetakse 300 m. laagrist kaugemale, kes laagriale päälle tungima hakkab. Et kaitsmine kergem kui pääletungimine, jäetakse ainult $\frac{1}{3}$ skoutidest laagri kaitsmiseks. Mida ligemale pääletungijad tulevad, seda rohkem peavad nad valvama, et mitte liig kauaks varjuda jääda. Kaabut ei tohi maha võtta ega ümber pöörata, samuti ei tohi ka numbrid käega kinni katta. Kui vastasel grupil mõne mängija numbrid ära tuntakse, hüütakse seda numbrit, vahekohtunik märgib üles ning mängija ei saa enam osa võtta. — Kui pääletungijad on laagrist 50 m. kaugusele jõudnud, annab nende päalik käsu tormi jooksta. Sellel ajal, kui pääletungijad üle lahtise koha laagriale päälle tormavad, katsuvad kõik mängijad vastaste numbrid nii ruttu kui võimalik hüüda. Kui pääletungijad suurema arvu osavõtjatega laagrisse jõuavad, kui kaitsjaid järele jäänud, on nad võitnud, vastasel korral aga ümberpöördu.

9. Telegraafiliin.

Osa võtab kaks gruppi: pääletungijad ja kaitsjad. Viimaseid on kaks korda rohkem kui pääletungijaid, nii et neil veel reservid järele jäävad.

Maakoht: maantee telegraafipostiga, mis metsast läbi läheb ehk muidu varju annab.

Mängu käik: Kaitsjad panevad iga posti juure ühe vahi välja. Neil on lubatud luurajaid välja saata, et selgeks teha, kuspool vaenlane omi mehi kogub. Liini katkestamine on õnnestanud, kui pääletungijad kolm nõõri ühe posti külge köidavad. — Et vastaseid mängust kõrvaldada, on tarvis käega külge puudutada. — Kõige tähtsam asi kaitsjatele on hää sideme loomine oma päalikutega, et igal momendil abisalku välja kutsuda, kui vaenlane päälle tungib. Kui pääletungijatel korda ei lähe enne mängu määratud aja jooksul kolme nõõri ühe posti külge köita, on kaitsjad võitnud.

10. Katkine käekiri.

Mängu siht: Koha leidmine mitte korraliku seletamise järele.

Osavõtjaid kaks gruppi ehk 2 üksikut skouti. Kuhugi on hõbe ja kuld peidetud. Ühele paberitükile on kirjeldatud, kus kohal varandus asub. Et aga mitte üks inimene seda rikkust ei leiaks, on paber pooleks rebitud. Iga grupi päalik saab ühe poole paberit. Salgad peavad saadud kirjelduse abil koha leidma, kus varandus asub.

Paberitükid ei tohi kokku pandud saada. Võitnud on see, kes koha ennem leidnud. Tähe kokkuseadmine ning kätteandmine päalikutele jääb vahekohtuniku hooleks.

Tähe eeskuju.

I sedel (*) II sedel

Mine suurele teele, mis N mõisast W alevisse viib; siis käana valge veski juurest vasakut kätt raudtee juure, kümme sammu otse, kümme sammu põhja poole, siis mine sada sammu lääne poole, jõuad suure puu juure. Sää!, kuhu keskpäeval ärakuivanud ladva vari langeb, on varandus mulla sisse peidetud.

11. Mustlaste tagaajamine.

Osavõtjad: 3—4 mustlast ühe päalikutega. Vastaseks arv väiksemaid salku politseinikke ja metsavahte.

Maakoht: võimalikult muutlik, metsadega, soovitatav lepistik.

Mängu käik: Ühes ümberpiiratud maa-kohas (kõige vähem 5 klm. läbimõõt) peatab salk mustlasi. Igal poolt ümberringi saadetakse politseinikkude ja metsavahide salgad välja, mis kindlaks määratud ajal peab liikuma hakkama ning lõpuks ühte määratud kohta kokku tulema. Juhtuvad nad mustlastega teel kokku, karjuvad „seisa“ — „käed üles!“ Kinnivõtmine sünnib lihtsa käekülgepuudutamisega. Mustlased peavad ennast osavalt peitma ja valvama, et sissepiiramisest ära hoida. Metsavahide eksitamiseks võivad nad kõiki kavalusi tarvitada, näit.: samaseid riideid selga panna, vale laagrid ja söögikeetmise kohad teha jne. Politseinikkude ja metsavahide enestevaheliseks tundemärgiks on loosung ja omavaheline kisa. Saavad mustlased mingisugusel viisil need sõnad teada, võivad nad selle abil sissepiiramisest põgeneda. Samuti võivad mustlased kinniviimise ajal ükskord põgeneda katsuda. Teist korda põgeneda on lubamata. Võitnud on metsavahid ainult siis, kui neil korda läheb kõiki mustlasi kinni püüda ning enne seks määratud kohta transporteerida, vastasel korral on võit mustlaste.

V. G.

*) Kõver joon tähendab pooleksrebitumise piirjoont.

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Tartu Skoutide Maleva Teataja“ — nr. 1—2, 3. mail 1921. a. 14 lhk., Tellmanni mimeogr. Tartus, hind mk. — 40.—

Kirjavastused.

Ems, Võrus. Teiselt poolt saime teate varem, — osa leiate lehest.

M-s, Narvas. Sõnum liig hiljaks jäänud.

Nuuma P., Tartus. Teie ei ole nähtavasti asja kuris, — sarnasel kujul ei saa kirjatükki mitte avaldada. Käsi-kirja võite toimetusest kätte saada.

Toimetus: J. Elken, R. Antik, E. Kade.

Vastutav toimetaja: direktor K. Treffner.

Väljaandja: Eesti Skoutide Maleva Asemikkude Kogu.

Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus.